

การพัฒนา รูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
THE DEVELOPMENT OF ONLINE LEARNING MANAGEMENT COMPETENCY
MODELS OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF THE
PROMOTION OF NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION.

สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์*

Somboon Burasirak*

ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Department of Educational Administration and Higher Education Faculty of Education Srinakharinwirot
University

*Corresponding Author E-mail: somburak62@gmail.com

Received: April 25, 2022; Revised: May 28, 2022; Accepted: June 08, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2) สร้างรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และ 3) ประเมินรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การดำเนินงานวิจัยมี 3 ระยะเวลา ระยะเวลาแรก เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดองค์ประกอบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษาและทำการประเมินความต้องการจำเป็นของสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 280 คน จาก 26 จังหวัดทั่วประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นรวมของสภาพที่เป็นอยู่ เท่ากับ .98 และค่าความเชื่อมั่นรวมของสภาพที่ควรจะเป็น เท่ากับ .99 ระยะเวลาที่สอง คือ การสร้างรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการจัดสัมมนากลุ่มย่อย ผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 10 คน เพื่อพิจารณาร่างรูปแบบและดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา และระยะเวลาที่สาม คือ การประเมินรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 19 คน ใช้ค่าสถิติไคแอสควร์ ผลการวิจัย พบว่า 1. สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีความต้องการจำเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. รูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ การนำและวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี การวางแผนและจัดการเชิงกลยุทธ์ การ

บริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริหารงาน การทำงานเป็นทีมร่วมกัน การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร การสื่อสารและประสานความร่วมมือ และการติดตามและประเมินผลการทำงาน 3. รูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: รูปแบบ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the necessity of online learning management competency of school administrators under the Office of Non-Formal and Informal Education, 2) to create a competency model in online learning management of educational institution administrators under the Office of Non-Formal and Informal Education, and 3) to assess the model of online learning management competency of educational institution administrators under the Office of Non-Formal and Informal Education. The research was conducted in three phases; the first phase was to assess the need and memory of the administrators' competency in online learning management, by analyzing theoretical papers and interviews with experts to determine the composition of school administrators' competency in online learning management, and assessing the need for school administrators' competency in online learning management competencies study. The sample group is the administrators of educational institutes, including 280 people in 26 provinces across the country. The research tool was a questionnaire. The total confidence value of the status quo was .98 and the total confidence value of the status was .99. The second phase is to create a competency model in online learning management of school administrators by organizing a small group seminar by qualified persons, a total of 10 people by considering the draft model, and conducting content analysis. And the third phase is the assessment of the online learning management competency model of the school administrators by 19 qualified experts using Kai Square statistics. The results of the research found that. 1. Competency in online learning management of school administrators under the Office of Non-Formal and Informal Education There was a statistically significant need at the .01 level. 2. Competency model in online learning management of educational institution administrators Under the Office of Non-Formal and Informal Education. It has built on eight areas: leadership and technology vision. Strategic Planning and Management course administration and learning management Focusing on management achievement working as a team together Executive self-development communication and cooperation and monitoring and evaluating performance 3. Competency model in online learning management of school administrators Under the Office of Non-Formal and Informal Education The generated values were appropriate and were statistically significant at the .01 level.

Keywords: Model, Online Learning Management Competency

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีพลวัตสูงและมีความซับซ้อนหลายมิติซึ่งส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติทุกภาคส่วนในทุกด้านของการพัฒนา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก 13 ตุลาคม 2561) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) โลกในยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นโลกยุคดิจิทัลที่มีคุณลักษณะของการเป็นโลกไร้พรมแดน คือการไม่มีขอบเขตที่แท้จริงในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และสารสนเทศ โลกที่แคบลง ตัวเร่งปฏิริยาการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ เทคโนโลยี (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) ประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ เรียกโดยย่อว่า โครโควิด-19 รัฐบาลโดยศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ ศบค. ได้ออกมาตรการ 9 ข้อ การยกระดับการควบคุมโรคโคโรนา-19 ด้วยการปรับโซนสีพื้นที่ทั่วประเทศ จังหวัดพื้นที่โซนสีแดง 18 จังหวัด จังหวัดพื้นที่โซนสีส้ม 59 จังหวัด ใช้เวลา 14 วัน เริ่มตั้งแต่เวลา 00.00 น. ของวันที่ 18 เมษายน 2564 ไปสิ้นสุดวันที่ 30 เมษายน 2564 ในมาตรการ 9 ข้อ มีมาตรการสำคัญข้อหนึ่งคือ การดำเนินรูปแบบการปฏิบัติงานที่เหมาะสม ลดหรืองดการรวมกลุ่ม เว็รค์ฟอรัมโฮม สถานศึกษาให้งดการเรียนการสอนในห้องเรียนให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการสอนแบบออนไลน์แทน (หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน, 18 เมษายน 2564: 15)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าตัวเร่งสำคัญที่มีผลกระทบต่อการศึกษาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษามีอยู่อย่างน้อยสองประการ คือ เทคโนโลยีและการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ที่ทำให้สถานศึกษาต้องปรับการบริหารจัดการของตนเองจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนไปสู่การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online Learning Management) แทน ซึ่งจัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบหนึ่งซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีเรียนในรูปแบบเดิม ๆ ให้เป็นการเรียนรูปแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำการสอนจะเป็นการเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ตโดยอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่บวกเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สร้างการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์สูงโดยไม่จำเป็นต้องเดินทางเกิดความสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย ทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิตให้กับผู้เรียน (จักรกฤษณ์ โปดพาล, 2563: ออนไลน์) การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์นั้น ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นในระดับสถานศึกษาและบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหาและมีบทบาทสำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญของสถานศึกษาเพราะตามกฎหมายการศึกษาได้ให้นิยามไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา คือ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง คำว่า สมรรถนะ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสภา, 2546) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ความสามารถ ชยาภรณ์ นินนานนท์ (2554) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของบุคคลให้ประสบผลสำเร็จสูงกว่าระดับปกติหรือมาตรฐานทั่วไป จิรพรรณ หิรัญวรเสฏฐ์ (2555) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของบุคคลที่แสดงออกทั้งวิธีคิดและพฤติกรรมในการทำงานที่ส่งผลการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ในหน้าที่รับผิดชอบให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถสังเกต วัด ประเมินและพัฒนาได้ส่งผลให้เกิดความสำเร็จตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้

ในบริบทของเทคโนโลยีและการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2556) ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับและพัฒนาให้สอดคล้องกับยุคสมัยและบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะเพิ่มขึ้นเพื่อนำไปสู่ผู้บริหารมืออาชีพที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และสมรรถนะในการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ซึ่งถือว่าเป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ได้ข้อสรุปรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และให้การปฏิรูปการจัดการศึกษานอกโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุดอันจะเกิดประโยชน์กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. เพื่อประเมินรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของตลอดจนสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการสังเคราะห์เพื่อให้ได้ร่างสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ชั้นที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ คือ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต เรียกโดยย่อว่า ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ/เขต ประจำปีพุทธศักราช 2564 จำนวน 928 คน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต เรียกโดยย่อว่า ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอ/เขต ประจำปีพุทธศักราช 2564 ที่ได้จากเกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ความคลาดเคลื่อนที่ 0.05% (0.05) จึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 280 คน ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามแนวคิดของ อองอาจ นัยพัฒน์ (2548) โดยดำเนินการสุ่มโดยการแบ่งเป็นภาคตามภูมิศาสตร์ 5 ภูมิภาค จำนวน 26 จังหวัด ทั่วประเทศ แต่ละภูมิภาคพิจารณาตามขนาดของจังหวัดเล็กใหญ่ และใช้หลักการจัดแบ่งขนาดตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Allocation) หมายถึง จังหวัดใดที่มีจำนวนหน่วยการเลือกตัวอย่างมากควรได้รับเลือกเป็นตัวอย่างมากกว่าจังหวัดที่มีจำนวนหน่วยการเลือกตัวอย่างน้อยกว่า โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นลักษณะการตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเชิงประเมินเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของตัวแปรสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 มากำหนดเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามต่อไป

2) สร้างแบบสอบถามสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของตัวแปรสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) โดยแต่ละระดับมีค่าคะแนน ดังนี้

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่ควรจะเป็น ในระดับน้อยที่สุด มีค่าคะแนน เท่ากับ 1

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่ควรจะเป็น ในระดับน้อย มีค่าคะแนน เท่ากับ 2

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่ควรจะเป็น ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนน เท่ากับ 3

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่ควรจะเป็น ในระดับมาก มีค่าคะแนน เท่ากับ 4

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่ควรจะเป็น ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนน เท่ากับ 5

3) นำแบบสอบถามที่สร้างไปสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มีค่าระหว่าง 0.80-1.00 และนำไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และดำเนินการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามในส่วนของการศึกษาสภาพที่เป็นอยู่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และในส่วนของการศึกษาสภาพที่ควรจะเป็นมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 และดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือถึงสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด/กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษา กศน.อำเภอ/เขต โดยการจัดส่งทางไปรษณีย์และเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็น Google Form
2. ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา กศน.อำเภอ/เขต
3. ติดตามแบบสอบถามจาก กศน. อำเภอ/เขต บางแห่งที่ตอบข้อมูลล่าช้าด้วยการสอบถามทางโทรศัพท์จนได้ข้อมูลครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) และการทดสอบที (t-test)

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 1 จากการศึกษาความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา มาয়กร่างรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หลังจากนั้นจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาร่างรูปแบบดังกล่าว ดังนี้

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารของสำนักงาน กศน. คือ รองเลขาธิการ กศน. จำนวน 1 คน ผู้บริหารการศึกษา คือ สำนักงาน กศน.จังหวัด ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษา กศน.อำเภอ/เขต ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 6 คน รวม จำนวน 10 คน

2.2 เครื่องมือในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ร่างรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2.3 การดำเนินการสนทนากลุ่ม ทำหนังสือเพื่อเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่มโดยใช้โปรแกรม zoom ในการสนทนากลุ่มออนไลน์ ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒิ จัดส่งเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม นัดหมายเวลา และจัดส่ง line id และ passcode ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านล่วงหน้า

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการสร้างรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

หลังจากได้รูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ลำดับต่อไป ดำเนินการประเมินรูปแบบในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา กศน. อำเภอ/เขต จำนวนรวม 19 คน จากนั้นจะทดสอบผลการประเมินโดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (chi-square test) ตามแนวคิดของ ดร.ราชันย์ บุญธิมา (อาศรมการศึกษาราชันย์: Rachan Educational Hermitage (REH). 2561) ดังนี้

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารของสำนักงาน กศน. คือ รองเลขาธิการ กศน. จำนวน 1 คน ผู้บริหารกอง/ศูนย์ ส่วนกลาง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 1 คน ผู้บริหารการศึกษา คือ ผู้บริหารสำนักงาน กศน.จังหวัด ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา มาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ/เขต ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา มาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 13 คน รวม จำนวน 19 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นแบบให้ประเมินสองทาง คือ เหมาะสม-ไม่เหมาะสม และ เป็นไปได้-เป็นไปไม่ได้ จำนวน รวม 27 ข้อ

3.3 การเก็บข้อมูล ทำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำเนินการประเมินรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการจัดส่งทางไปรษณีย์และเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็น Google Form

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าความถี่ (frequency) ของผลการประเมินและทดสอบความแตกต่างของค่าความถี่ด้วยการทดสอบไคสแควร์ (chi-square test)

สรุปผลการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สรุปผลได้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการทดสอบความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในรายด้านและโดยรวม

สมรรถนะด้านการบริหารจัดการ เรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่ควรจะเป็น		PNI	t	p-value
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
1. การนำและวิสัยทัศน์ด้าน เทคโนโลยี	4.12	0.15	4.47	0.05	0.086	12.178**	.000
2. การวางแผนและจัดการเชิงกล ยุทธ์	3.95	0.16	4.41	0.06	0.116	14.157**	.000
3. การบริหารหลักสูตรและการ จัดการเรียนรู้	4.15	0.10	4.48	0.04	0.080	10.719**	.000
4. การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริหารงาน	4.23	0.11	4.51	0.05	0.065	8.855**	.000
5. การทำงานเป็นที่ร่วมกัน	4.30	0.07	4.53	0.04	0.055	8.560**	.000
6. การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร	4.12	0.23	4.51	0.07	0.094	13.086**	.000
7. การสื่อสารและประสานความ ร่วมมือ	4.17	0.19	4.52	0.08	0.083	12.319**	.000
8. การติดตามและประเมินผลการ ทำงาน	4.08	0.06	4.47	0.02	0.096	12.728**	.000
รวม	4.14	0.17	4.49	0.06	0.085	13.288**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p-value < .01)

จากตาราง 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมมีความต้องการจำเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ การนำและวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี การวางแผนและจัดการเชิงกลยุทธ์ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริหารงาน การทำงานเป็นที่ร่วมกัน การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร การสื่อสารและประสานความร่วมมือ และการติดตามและประเมินผลการทำงาน มีความต้องการจำเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

2. รูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 8 ด้าน จำนวนทั้งสิ้น 27 สมรรถนะ ดังนี้

ด้านที่ 1 การนำและวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำครู กคน. ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ 2) การให้ความสำคัญกับสื่อและเทคโนโลยีว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กคน. และ 3) การบริหารการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กคน. ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้เรียน

ด้านที่ 2 การวางแผนและจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การร่วมประชุมวางแผนเตรียมการและสร้างข้อตกลงร่วมกับครู กคน. ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ 2) การสนับสนุนการใช้ทรัพยากร ทั้งวัสดุ อุปกรณ์ แอปพลิเคชัน และอินเทอร์เน็ตในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กคน. 3) การสนับสนุนการจัดทำคู่มือครูและ

คู่มือนักศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของสถานศึกษา และ 4) ความสามารถนำกลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

ด้านที่ 3 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 สมรรถนะ ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. 2) การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ให้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 3) การสนับสนุนให้ครู กศน. ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของผู้เรียน และ 4) การสนับสนุนให้ครู กศน. จัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ให้มีความยืดหยุ่นของเวลาและสถานที่ให้เอื้อกับกลุ่มผู้เรียน

ด้านที่ 4 การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริหารงาน ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ได้แก่ 1) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความยืดหยุ่นในการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. 2) การบริหารงานโดยใช้วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายเป็นแนวทางในการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ และ 3) ความตระหนักในคุณภาพของผลลัพธ์ผู้เรียน โดยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ด้านที่ 5 การทำงานเป็นทีมร่วมกัน ประกอบด้วย 4 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การสนับสนุนการอบรมแบบเข้มให้กับครู กศน. ในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ที่เป็นผลมาจากโรคอุบัติใหม่ 2) การสนับสนุนให้ครู กศน. มีความพร้อมและได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการอบรมพัฒนาตนเอง พี่สอนน้อง เพื่อนสอนเพื่อน การใช้เทคโนโลยีอบรม 3) การประชุมร่วมกับครู กศน. โดยนำประเด็นปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์มาหาข้อสรุปและแก้ไขปัญหาร่วมกัน และ 4) การส่งเสริมบรรยากาศทำงานเป็นทีมที่เกื้อกูลและให้เกียรติกันโดยใส่ใจในความรู้สึกและสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

ด้านที่ 6 การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การเลือกใช้และนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานและพัฒนาตนเอง 2) การพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ร่วมกับครู กศน. และ 3) การเรียนรู้และแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. จนประสบผลสำเร็จ

ด้านที่ 7 การสื่อสารและประสานความร่วมมือ ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับครู กศน. ผ่านสื่อและเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) การประสานความร่วมมือกับสำนักงาน กศน. หรือสำนักงาน กศน. จังหวัด/กทม. ให้การสนับสนุน การพัฒนาบุคลากร สื่อเทคโนโลยี หรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 8 การติดตามและประเมินผลการทำงาน ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การสนับสนุนให้ครู กศน. นำข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลมาใช้แก้ไขปัญหามานagementการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ 2) การดำเนินการนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ตามแผนงาน และ 3) การใช้การนิเทศออนไลน์เป็นกลไกสำคัญในการกำกับ ติดตามความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน.

3. รูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 8 ด้าน จำนวนทั้งสิ้น 27 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะด้านที่ 1 การนำและวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี (3 สมรรถนะย่อย) สมรรถนะด้านที่ 2 การวางแผนและจัดการเชิงกลยุทธ์ (4 สมรรถนะย่อย) สมรรถนะด้านที่ 3 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (4 สมรรถนะย่อย) สมรรถนะด้านที่ 4 การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริหารงาน (3 สมรรถนะย่อย) สมรรถนะด้านที่ 5 การทำงานเป็นทีมร่วมกัน (4 สมรรถนะย่อย) สมรรถนะด้านที่ 6 การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร (3 สมรรถนะย่อย) สมรรถนะด้านที่ 7 การสื่อสารและประสานความร่วมมือ (3 สมรรถนะ

ย่อย) สมรรถนะด้านที่ 8 การติดตามและประเมินผลการทำงาน (3 สมรรถนะย่อย) มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่ พบว่า สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีความต้องการจำเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีพลวัตสูงและมีความซับซ้อนหลายมิติซึ่งส่งผลต่ออนาคตการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์หนึ่ง คือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคนและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารในทุกระดับและการวางพื้นฐานระบบเพื่อรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561) ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด-19 การระบาดครั้งแรกในประเทศไทยถูกบันทึกไว้เป็นทางการเมื่อ 13 มกราคม 2563 ประมาณสองปีกว่า (หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน. 18 เมษายน 2564) โรคโควิด-19 ถือว่าเป็นตัวเร่งสำคัญที่มีผลกระทบต่อการศึกษาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา กล่าวคือ ทำให้สถานศึกษาต้องปรับการบริหารจัดการของตนเองจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนไปสู่การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning Management) ให้เป็นการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำการสอนเป็นการเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ เกิดความสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย ทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิตให้กับผู้เรียน (จักรกฤษณ์ โปทาพล. 2563: ออนไลน์) ซึ่งการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลและท่ามกลางการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา คือ สมรรถนะของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2556) ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับและพัฒนาให้สอดคล้องกับยุคสมัยและบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะเพิ่มมากขึ้นที่จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และสมรรถนะในการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ซึ่งถือว่าเป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้บริหารในยุคปัจจุบัน

2. จากผลการวิจัยที่ พบว่า รูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ การนำและวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี การวางแผนและจัดการเชิงกลยุทธ์ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริหารงาน การทำงานเป็นที่ร่วมกัน การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร การสื่อสารและประสานความร่วมมือ และการติดตามและประเมินผลการทำงาน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานการณในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำเป็นต้องมีรูปแบบของสมรรถนะในการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์และไม่สามารถใช้สมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งในการจัดการจนสัมฤทธิ์ผลได้ ผู้บริหารบทบาทหนึ่งต้องทำตัวเสมือนผู้นำกลุ่มในยามวิกฤตและในขณะเดียวกันต้องมองไปข้างหน้ามากกว่าการมองแต่อดีตที่ผ่านมา จึงจำเป็นต้องมีการนำและวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติรัตน์ กาญจนอนันชัย (2562) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีสมรรถนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นผู้นำครู กศน. ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ และให้ความสำคัญกับสื่อและเทคโนโลยีว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน.ไว้เป็นกรอบเบื้องต้น ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ

สถานศึกษาจึงไม่สามารถใช้การบริหารจัดการในสภาวะปกติทั่วๆ ไปได้จำเป็นต้องมีการวางแผนและจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Slocum; Jackson; & Hellriegel. 2008) โดยการสนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือครูและคู่มือนักศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของสถานศึกษา และสนับสนุนการใช้ทรัพยากร อาทิ วัสดุอุปกรณ์ แอปพลิเคชัน และอินเทอร์เน็ตในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน.

ในการบริหารงานวิชาการจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ (2552) ได้ศึกษาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และสนับสนุนให้ครู กศน. ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และให้มีความยืดหยุ่นของเวลาและสถานที่ตามความต้องการของผู้เรียน การบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ต้องมุ่งที่ผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลพัชร หินแก้ว (2555) ได้ศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ต้องตระหนักในคุณภาพของผู้เรียน โดยให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และบริหารงานโดยใช้วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายเป็นตัวนำหรือเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ในการทำงานในช่วงวิกฤตดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถขับเคลื่อนงานได้เพียงลำพังฝ่ายเดียวจำเป็นต้องอาศัยการทำงานเป็นที่ร่วมกัน (Shermon. 2004) โดยร่วมประชุมกับที่มงานครู กศน. โดยนำประเด็นปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์มาหาข้อสรุปและแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน สนับสนุนให้ครู กศน. มีความพร้อมและได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อาทิ การอบรมพัฒนาตนเอง หรือ การเพิ่มพูนความรู้ตนเองจากการศึกษาอบรมผ่านระบบออนไลน์ และการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานเป็นที่ที่เกื้อกูลและให้เกียรติกันโดยใส่ใจในความรู้สึกและสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน

ผู้บริหารยุคปัจจุบันจำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร ช่อชิต (2559) ได้ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ด้วยการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ร่วมกับครู กศน. การเลือกใช้และนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานและพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโรคในยุคดิจิทัลนี้ การทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในพื้นที่ในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและการประสานความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน (Hellriegel; et al. 2001) เพื่อร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์โดยการประสานความร่วมมือกับสำนักงาน กศน. หรือ สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. ให้การสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร สื่อเทคโนโลยี หรือ ภาวะเทียบที่เกี่ยข้อง และการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับครู กศน.ผ่านสื่อและเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมรรถนะสุดท้ายที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ คือ การติดตามและประเมินผลการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสตรีรัตน์ ตั้งมีลาภ (2558) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยการสนับสนุนให้ครู กศน. นำข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลมาใช้แก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ และการใช้การนิเทศออนไลน์เป็นกลไกสำคัญในการกำกับ ติดตามความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงการทำงานต่อไป

จากเหตุผลที่ต้องมีการกำหนดรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัครา สรวาลี (2559) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารการศึกษา ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาสมรรถนะภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ สมรรถนะการจัดการเชิงกลยุทธ์ สมรรถนะการสื่อสารและการประสานความร่วมมือ งานวิจัยของภิกษาพัชญ์ โทนา (2562) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาสมรรถนะการบริหารเชิงกลยุทธ์และสมรรถนะการพัฒนาที่มงาน งานวิจัยของปราโมทย์ วังสะอาด (2559) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ให้ความสำคัญกับสมรรถนะการส่งเสริมสนับสนุนและประเมินผลการใช้ไอซีที งานวิจัยของกมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา (2559) เรื่อง สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาสมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการพัฒนาตนเอง และสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ งานวิจัยของพิสิษฐ รักรพรม (2563) เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและกลยุทธ์พัฒนาสถานศึกษาที่มีผลต่อคุณภาพการสอนที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะการพัฒนาตนเอง สมรรถนะการพัฒนาศักยภาพบุคลากร สมรรถนะการมีวิสัยทัศน์ สมรรถนะการสื่อสารและแรงจูงใจ และสมรรถนะการทำงานเป็นทีม และงานวิจัยของสตรีรัตน์ ตั้งมีลาภ (2558) เรื่อง การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาสมรรถนะการใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ สมรรถนะการประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสมรรถนะการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

3. จากผลการวิจัยที่ พบว่า รูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ การนำและวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี การวางแผนและจัดการเชิงกลยุทธ์ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริหารงาน การทำงานเป็นทีมร่วมกัน การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร การสื่อสารและประสานความร่วมมือ และการติดตามและประเมินผลการทำงาน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากในสถานการณ์ปัจจุบันรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้ง 8 ด้าน ได้ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิตามกระบวนการวิจัย คือ การสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารระดับสูงและผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อในมุมมองเชิงนโยบายและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และผู้บริหารระดับจังหวัดที่มีมุมมองในภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาว่า สมรรถนะที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ควรเป็นอย่างไร ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ที่ต้องสัมผัสกับการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบออนไลน์ย่อมเข้าใจในสมรรถนะที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง ความหลากหลายในหลายมุมมองของผู้บริหารทำให้การประเมินหลอมรวมไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สอดคล้องกับแนวคิดของวันเพ็ญ แจ่มอนงค์ (2565) และ พีรฉัตร อนุวงศ์ (2565) ที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ที่ไม่ปกติที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ดังนั้น ในการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของสถานศึกษาผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะอย่างรอบด้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตั้งแต่การต้องเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยี ต้องมีการวางแผนเตรียมการและการจัดการเชิงกลยุทธ์มากกว่าจะเป็นการบริหารงานทั่วไป ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหาร

หลักสูตร ทั้งหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น รวมทั้งหลักสูตรระยะสั้น นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครู กศน. ที่มีประสิทธิภาพ การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริหารงานที่สามารถตอบสนองของความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การทำงานร่วมกันเป็นทีมที่เข้มแข็ง ในขณะที่เดียวกันตัวผู้บริหารเองก็ต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการสื่อสารสองทางจากล่างขึ้นบนหรือจากบนลงล่าง และการประสานความร่วมมือการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ และต้องมีการติดตามและประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การกำหนดแผนนโยบายในการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรมุ่งไปที่สมรรถนะทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

สมรรถนะด้านที่ 1 การนำและวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี ควรมุ่งไปที่สมรรถนะที่สำคัญ 3 สมรรถนะ ได้แก่ การเป็นผู้นำครู กศน. ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ การให้ความสำคัญกับสื่อและเทคโนโลยีว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. และการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้เรียน

สมรรถนะด้านที่ 2 การวางแผนและการจัดการเชิงกลยุทธ์ ควรมุ่งไปที่สมรรถนะที่สำคัญ 4 สมรรถนะ ได้แก่ การร่วมประชุมวางแผนเตรียมการและสร้างข้อตกลงร่วมกับครู กศน. ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ การสนับสนุนการใช้ทรัพยากร อาทิ วัสดุอุปกรณ์ แอปพลิเคชัน และอินเทอร์เน็ตในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. การสนับสนุนการจัดทำคู่มือครูและคู่มือนักศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของสถานศึกษา และความสามารถนำกลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

สมรรถนะด้านที่ 3 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ควรมุ่งไปที่สมรรถนะที่สำคัญ 4 สมรรถนะ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ให้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การสนับสนุนให้ครู กศน. ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของผู้เรียน และการสนับสนุนให้ครู กศน. จัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ให้มีความยืดหยุ่นของเวลาและสถานที่ให้เอื้อกับกลุ่มผู้เรียน

สมรรถนะด้านที่ 4 การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริหารงาน ควรมุ่งไปที่สมรรถนะที่สำคัญ 3 สมรรถนะ ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความยืดหยุ่นในการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. การบริหารงานโดยใช้วิสัยทัศน์พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายเป็นแนวทางในการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ และความตระหนักในคุณภาพของผลลัพธ์ผู้เรียนโดยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

สมรรถนะด้านที่ 5 การทำงานเป็นทีมร่วมกัน ควรมุ่งไปที่สมรรถนะที่สำคัญ 4 สมรรถนะ ได้แก่ การสนับสนุนการอบรมแบบเข้มให้กับครู กศน. ในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ที่เป็นผลมาจากโรคอุบัติใหม่ การสนับสนุนให้ครู กศน. มีความพร้อมและได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง อาทิ การอบรมพัฒนาตนเอง พี่สอนน้อง เพื่อนสอนเพื่อน หรือการใช้เทคโนโลยีอบรม การประชุมร่วมกับครู กศน. โดยนำประเด็นปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์มาหาข้อสรุปและแก้ไขปัญหาร่วมกัน และการส่งเสริมบรรยากาศทำงานเป็นทีมที่เกื้อกูลและให้เกียรติกันโดยใส่ใจในความรู้สึกและสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน

สมรรถนะด้านที่ 6 การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร ควรมุ่งไปที่สมรรถนะที่สำคัญ 3 สมรรถนะ ได้แก่ การเลือกใช้และนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานและพัฒนาตนเอง การพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้

และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ร่วมกับครู กศน. และการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. จนประสบผลสำเร็จ

สมรรถนะด้านที่ 7 การสื่อสารและประสานความร่วมมือ ควรมุ่งเน้นไปที่สมรรถนะที่สำคัญ 3 สมรรถนะ ได้แก่ การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับครู กศน. ผ่านสื่อและเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการประสานความร่วมมือกับสำนักงาน กศน. หรือ สำนักงาน กศน. จังหวัด/กทม. ให้การสนับสนุน อาทิ การพัฒนาบุคลากร สื่อเทคโนโลยี หรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

สมรรถนะด้านที่ 8 การติดตามและประเมินผลการทำงาน ควรมุ่งเน้นไปที่สมรรถนะที่สำคัญ 3 สมรรถนะ ได้แก่ การสนับสนุนให้ครู กศน. นำข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลมาใช้แก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ การดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน. ตามแผนงาน และ การใช้การนิเทศออนไลน์เป็นกลไกสำคัญในการกำกับ ติดตามความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครู กศน.

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือมีการศึกษาวิจัยผลของรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาของ กศน. หรือไม่อย่างไร

2. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยนำรูปแบบสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไปทดลองใช้เพื่อพิจารณาดูว่าสามารถทำให้สถานศึกษาของ กศน. ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ที่มีประสิทธิผลอย่างไร

บรรณานุกรม

- กมลพัชร หินแก้ว. (2555). สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, นครนายก.
- กมลมาลย์ ไชยศิริกัญญา. (2559). สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. 5(1): 82-94.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2563, มิถุนายน). การจัดการเรียนออนไลน์ : วิธีที่เป็นไปทางการศึกษา. สืบค้นข้อมูลจาก <https://slc.mbu.ac.th> เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2564.
- จิรพรรณ หิรัญวรเสฏฐ์. (2555). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานอำเภอเสริมงาม เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชยาภรณ์ นินนานนท์. (2554). ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กทม กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, สมุทรปราการ.

- ชุตีรัตน์ กาญจนธัญชัย. (2562). *ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. หลักสูตรการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2556). *วิกฤตและทางออกในการบริหารและการจัดการการศึกษา (ไทย)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา. 1(1): 5-9.
- ปราโมทย์ ว่างสะอาด. (2559). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 10 (ฉบับพิเศษ): 506-524.
- ปาริฉัตร ช่อชิต. (2559). *สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- พิสิฐ รักรวม. (2563). *การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและกลยุทธ์พัฒนาสถานศึกษาที่มีผลต่อคุณภาพการสอน*. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 16(1): 33-50.
- พีรฉัตร อนวงศ. (2565, 23 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ ผ่านโปรแกรมซูม.
- เพียรพันธ์ กิจพานิชย์เจริญ. (2552). *ศึกษาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภิกษาพัชญ์ โหณา. (2562). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, จังหวัดนครสวรรค์.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580*. ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- ราชันย์ บุญธิมา. (2561). *การทดสอบค่าไคสแควร์ตามแนวคิดของ ดร.ราชันย์ บุญธิมา*. ศึกษานิพนธ์การศึกษาระดับปริญญาโท: Rachan Educational Heritage (REH). เชียงราย.
- วันเพ็ญ แจ่มอนงค์. (2565). สัมภาษณ์. โดย สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ ผ่านโปรแกรมซูม.
- สตรีรัตน์ ตั้งมีลาภ. (2558). *การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับย่อ)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน. (2564). *แกะรอยโควิดไทยระบาดครั้งที่ 3 แล้ว*. หน้า 15.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- อัจฉรา สระวาสี. (2559). *การพัฒนาแบบสมรรถนะของผู้บริหารการศึกษา*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Hellriegel, Don., Jackson Susan E.; & Slocum, John W. (2001). *Management: A Competency-Based Approach. 9th ed.* United State of America: Thompson, South-Western Educational Publishing.

Hellriegel; et al. 2001.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D.E. (1970). Determining sample size for research activities.

Journal Education and Psychological Measurement. 30 (30): 608-609.

Shermon, G. (2004). *Competency Based HRM. New Delhi.* Tata McGraw- Hill Publishing.

Slocum, J. W., Hellriegel, D., & Jackson, S. E. (2008). *Competency-based management.* Thomson/South-Western.